Конгрес
Українських
Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 1 червня 2010 року № 20 (340)

ПАМ'ЯТЬ

"НЕ ДАМО ЗГАСИТИ СВІЧКУ ПАМ'ЯТІ"

КУН приєднався до міжнародної акції

Конгрес Українських Націоналістів підтримує міжнародну акцію "Не дамо згасити свічку пам'яті", приурочену Голодомору 1932–1933 років.

19 червня у Києві пройде молитва за невинно вбитих українців, після якої Свічки Пам'яті поїдуть по всьому світу.

У кожній країні, яка підтримала кампанію, – а це Велика Британія, Австралія, США, Іспанія, Канада, Аргентина, Бразилія, Греція, Росія та інші – участь у молитві візьмуть представники різних релігій та конфесій, політики, представники влади та української діаспори. Свічка моління також побуває у резиденціях Європарламенту та Організації Об'єднаних Націй.

До листопада 2010 року Свічка Пам'яті повернеться до України, де відбудуться жалобні вшанування пам'яті українців, знищених Голодомором.

Конгрес Українських Націоналістів засуджує дії президента Януковича, який 27 квітня на сесії ПАРЕ заперечив Голодомор 1932–1933 років як геноцид українського народу.

Висловлюємо обурення з приводу зникнення із офіційних сайтів Президента, СБУ, ОДА інформації про Голодомор.

Акція "Не дамо згасити свічку пам'яті" приверне увагу українців та світової громадськости до злочинів комуністичного режиму в Україні.

Конгрес Українських Націоналістів закликає керівництво обласних організацій партії та громадськість підтримати дану акцію і не дозволити нинішній владі плюндрувати пам'ять про невинно заморданих комуністичним режимом мільйонів українців.

Олексій ІВЧЕНКО,
голова Конгресу Українських Націоналістів.
28 травня 2010 р.

РУКИ ГЕТЬ ВІД УКРАЇНСЬКИХ ПАТРІОТІВ!

28 травня Київська міська організація КУН пікетувала Шевченківський районний суд міста Києва. Цей "найгуманніший у світі суд" ось вже рік як веде тяганину проти українських патріотів Миколи Кохановського, Андрія Тарасенка, Олександра Задорожного, Івана Срібного та Богдана Франта. Цього дня відбулось чергове засідання.

"Як ми знаємо, на виконання указу Президента України Ющенка хлопці власноруч здійснили спробу демонтажу пам'ятника Бланку-Леніну. Це сталося 30 червня 2009 року, якраз у роковини Акту відновлення Української держави. Крім того, Кохановського також звинувачують у побитті помічника міністра освіти та науки Табачніка. Але, як свідчать очевидці, саме помічник одіозного міністра цю бійку й спровокував, а потім хутко написав заву у міліцію", – говорить заступник голови КМО КУН Володимир Манько.

"Судячи українських патріотів, сьогоднішній неукраїнський режим певно не здогадується, що його очільники обов'язково й самі опиняться на лаві підсудних у справі про зраду національних інтересів України. Протестні настрої українців зростають. Режиму довго не жити", – зазначив Володимир Манько.

Використовуючи юридичну казуїстику, суддя вчергове переніс засідання на 17 червня.

Прес-служба КМО КУН

З ВІРОЮ В УКРАЇНУ

СИМВОЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ

30 травня у Тернополі відкрили меморіальну дошку з барельєфом видатній українській державній діячці, Президенту Антибільшовицького Блоку Народів, Голові Організації Українських Націоналістів, Голові Конгресу Українських Націоналістів, народному депутату України трьох скликань Славі Стецько.

Відкриття барельєфу приурочено до 90-ї річниці від дня народження Слави Стецько. Пам'ятну дошку відкрито на фасаді будинку, розташованого на бульварі Тараса Шевченка, 3, поруч із пам'ятником її чоловіку і соратнику Ярославові Стецьку. Саме в цьому будинку, у приміщенні Тернопільської обласної організації КУН, неодноразово бувала та працювала Ярослава Стецько.

До присутніх зі словом звернулися голова обласної організації КУН Іван Білах, народні депутати Іван Стойко та Ярослав Джоджик, племінниця Слави Стецько Леся Брацюнь, перший голова Тернопільської обласної організації КУН Оксентій Каменюк, заступник голови Чортківської районної ради, голова Чортківської районної організації КУН Іван Віват, голова Секретаріату Головного Проводу КУН Степан Брацюнь, від Спілки політв'язнів і репресованих Тернопілля Ігор Олещук, від ВЛУЖ Леся Капуш, депутат Тернопільської обласної ради Степан Барна.

Промовці відзначили великий внесок Слави Стецько у здобуття та становлення Української держави.

Хор національно-патріотичної пісні "Заграва" під керівництвом Надії Каменюк виконав повстанські пісні. Саме цей хор неодноразово брав участь у заходах Конгресу Українських Націоналістів по всій Україні. Його співом захоплювалася Слава Стецько, він пробуджував українські душі та серця.

Закінчення на 3-й стор.

4 820102 210017 20

СВЯТО ГЕРОЇВ З РОЗМАХОМ

Ігор ДАНИЛИХА

Далекого 1941 року на II Великому зборі Організації Українських Націоналістів постановили відзначати у травні Свято Героїв. Свято заснували з метою вшанування пам'яти Миколи Міхновського – головного ідеолога державної самостійности, який загинув 3 травня 1924 р.; Симона Петлюри – головного провідника національно-визвольної боротьби 1917–1921 рр., який був убитий 25 травня 1926 р., та Євгена Коновальця – засновника ОУН, якого убили 23 травня 1938 року. У травні на початку 90-х років за пропозицією Конгресу Українських Націоналістів відновили вшанування пам'яти усіх героїв визвольних змагань. Тепер це загальнообласне свято, яке підтримує і влада.

Цьогоріч це Свято набуло особливого звучання, і до його проведення в умовах політичної кризи охоче долучилися практично усі національно-патріотичні сили. Тож за підтримки і участі політичних партій Свято Героїв 24 травня у Львові вилилося в Український Марш, що розпочався від пам'ятника Степанові Бандері. Наймасовіша колона за усі роки за участю ветеранських, молодіжних, політичних та громадських організацій, які зодягнулися у вишиванки, несла квіти й прапори, гасла і банери, полотнища і портрети героїв. Однією з найяскравіших колон була конгресівська, яка активно скандувала націоналістичні гасла, роздавала львів'янам червоно-чорні прапорці, газету "Нація і держава" та несла величезні банери з портретами Шухевича і Бандери.

Навіть негода цього дня відступила і дозволила виконати усю програму свята, в тому числі й автопробіг "Від Коновальця до Бандери" із Зашкова до Львова, в якому переважна більшість авт їхала під прапорами Конгресу Українських Націоналістів. Відбулася і легкоатлетична естафета від місця загибелі Генерала Чупринки, із села Білогорща. Проводився також конкурс шкільних колон, промаршували й військові, дефілював також і духовий оркестр.

На завершення свята відбулося віче на проспекті Свободи біля пам'ятника Тарасові Шевченку, покладання квітів та концерт курсантів військового коледжу імені героїв Крут.

Героям – пошана і слава, а нам – плекати майбутнє.

КОРОТКО

ПРИКАРПАТТЯ

На Прикарпатті у селі Боднарів Калуського району на Святу Трійцю урочисто відкрили скульптурний монумент "Борцям за волю України".

На барельєфах монумента увічнено патріотів-односельців: крайового провідника ОУН, поета і публіциста УПА Михайла Дяченка (псевдонім Марко Боєслав, псевдо "Гомін") та генерала Української Повстанської Армії Олекси Луцького, псевдонім – "Беркут".

Священики освятили монумет. Відбулося віче за участи керівництва обласної і районної влади, представників національно-патріотичних сил, ветеранів УПА, жителів села та краезнавців.

Стела з барельєфами героїв увінчана Тризубом, що символізує вдячність прикарпатців усім борцям за волю України.

Монумент спорудили за кошти райдержадміністрації, сільської ради та на пожертви односельців.

ТЕРНОПІЛЬ

23 травня у Тернополі з нагоди дня Героїв відбувся марш у вишиванках. Сотні молодих патріотів крокували центральними вулицями міста у вишитих сорочках та національних строях. Організатори вимагають встановлення 23 травня національного свята – Дня Героїв. По завершенні маршу на театральному майдані відбувся святковий концерт.

ХАРКІВ

30 травня 2010 року з ініціативи Харківського обласного осередку Молодіжного Націоналістичного Конгресу в приміщенні арт-кафе "Агата" відбувся виступ соліста гурту "Тінь Сонця" Сергія Василюка, приурочений до Дня Героїв.

Під час виступу прозвучали як пісні, що вже давно знайомі шанувальникам творчості "Тіні Сонця", так і композиції з нового сольного альбому Сергія "Сховане обличчя". Тематика композицій є глибоко патріотичною, тому це вже не перший концерт Сергія у Харкові, проведений спільно з молодими націоналістами, і, за словами організаторів, далеко не останній.

Прес-служба КУН

ВИЛІКУЙТЕ ТАБАЧНИКА

Відкритий лист Президентові України Вікторові Януковичу

Пане Президенте! Ми розуміємо, що Ви займаєте набагато нижчу сходинку в ієрархії спецслужб Росії, ніж ваш міністр освіти і науки Табачник, який дозволяє собі обпльовувати, принижувати Україну, українців і Вас у тому числі як громадянина України, як українського Президента. І ви мовчите! І, незважаючи на масові протести освітян, батьків, учнів, студентів, професорів, громадян України, й далі тримаєте його на посаді міністра.

Виходить, що чинним Президентом України (чи резидентом-президентом російських спецслужб в Україні!) є Табачник, а Ви всього-на-всього віртуальний президент? Скажіть нам про це!

За діагнозом лікарів-психіатрів, у Табачника є всі ознаки шизофренії Геббельса із маніакальним синдромом Гітлера-Сталіна. За їхніми висновком: міністр Табачник потребує психіатричної експертизи та примусового лікування.

Прислухайтеся, пане Президенте, до студентів, професорів, освітян, громадян України, ваших виборців – платників податків, за рахунок яких і оплачують брудну антидержавну, українофобську роботу міністра Табачника.

Ви обіцяли: "Почую кожного!". Почуйте нас:

– Відправте Табачника у відставку. Ви на цей час ще є Президентом України! Чи табачники вже викинули Вас на смітник?

Ну мають у Вас бути сумління та гідність, хай уже не Президента, а людини, вихідця, як і я, з Донбасу! Ми з Вами – донбасівці, козацького роду і таке приниження нас табачниками терпіти не можемо!

Геннадій СІРЕНКО,
академік, корінний донбасівець
із дідів-прадідів.
Івано-Франківськ

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

НЕ ДАМО ПЕРЕПИСАТИ ІСТОРІЮ!

Цього року влада в Україні широко відзначила 65-у річницю перемоги СРСР над гітлерівською Німеччиною. При цьому занадто багато кривотолків знову повертається у суспільство, знову нашу історію намагаються переписати.

З обуренням я слухав інтерв'ю на 5-му каналі такого собі історика Чайковського. Він відверто фальсифікує історичні факти. Ми чітко усвідомлюємо, що війна, яку вів СРСР проти Райху, для українців не була вітчизняною, бо в разі перемоги будь-якої сили Україна ставала колонією, що й відбулося. Війна між Сталіним та Гітлером для українців була Другою світовою.

У своєму інтерв'ю Чайковський намагався відбілити Джугашвілі-Сталіна. Співаючи дифірамби катюзі, він розпатякував про якісь "виняткові та надлюдські здібності", якими буцімто володів Сталін. Отже, я не бачу нічого поганого у встановленні нових пам'ятників Сталіну – резюмував одіозний історик.

З нагоди 65-ї річниці перемоги над Німеччиною мусувалось питання про примирення ветеранів СРСР та УПА. Щоб ініціювати цей процес, необхідно спочатку офіційно визнати українських повстанців воюючою стороною. Добре розуміємо, що чинна українська влада зробити це не здатна.

Фальшивки та відверта брехня, закинуті у суспільство так званими істориками, мають на меті звести нанівець зусилля попереднього Президента Віктора Ющенка в питанні усвідомлення українцями історичної правди. Навіть спецкомісію з російськими, такого ж штибу, істориками планують створити, щоб вони нам, українцям, писали нашу історію.

Але ж ми ніколи не відмовимося від наших національних Героїв – Івана Мазепи, Івана Виговського, Симона Петлюри, Євгена Коновальця, Романа Шухевича, Степана Бандери. Слава Україні! Героям слава!

Зеновій ВАРВАЧУК,
братство ОУН-УПА
м. Чернівці

ВІТАЄМО

Днями наші колеги, члени Проводу Львівської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів і фракції "Національний Вибір" у Львівській обласній раді, відзначили свої ювілеї.

Конгрес Українських Націоналістів Львівщини, Головний Провід Конгресу щиро вітають

Андрія МИКУША
із 60-літтям,
Андрія ГОРОДИСЬКОГО
із 55-літтям

і зичать міцного здоров'я, родинного тепла, духовних і матеріальних здобутків, невичерпної енергії у справі зміцнення партійних лав і розбудови Української держави.

Многая і благая Вам літа!

НА ПРИЗ ІМЕНИ СЛАВИ СТЕЦЬКО

21 травня в Києві у спортивному комплексі "Єдність" відбувся турнір з настільного тенісу серед юнаків не старше 1995 року народження, присвячений 90-й річниці від дня народження першої голови Конгресу Українських Націоналістів, голови Проводу ОУН(б), президента Антибільшовицького Блоку Народів, народного депутата України трьох скликань світлої пам'яти Слави Стецько.

Турнір пройшов у дусі безкомпромісної боротьби, адже в настільному тенісі нічиїх не буває. Поєдинки відбувалися за олімпійською двомінусовою системою, тобто після двох поразок гравець вибуває з боротьби. На попередній стадії за особисту першість змагалися 60 учасників. До фінальної частини турніру потрапили 16 кращих тенісистів столичних шкіл №240, №226, №18 та №20.

За підсумками гострих, напружених зустрічей, чемпіонський титул виборов Богдан Припишнюк (СШ №226). Срібна нагорода дісталася Владиславу Ступаченку (СШ №240). Третє місце посів Андрій Обіщенко (СШ №20).

Турнір проходив під патронатом Конгресу Українських Націоналістів. Усі призери змагань нагороджені дипломами та цінними подарунками, за що переможці, їхні батьки, усі учасники висловлюють щиру подяку голові Секретаріату Головного Проводу КУН Степану Брацюню, який надав спонсорську допомогу на проведення цих престижних змагань.

Валерій СИДОРЧУК,
голова Вишгородської РО КУН,
головний суддя змагань

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 35-02-09
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Олександр Антонов	8-093-903-86-62
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 758-31-13
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Білах Іван	(8050) 339-56-12
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ

ОЗДОРОВЛЕННЯ НАЦІЇ

Володимир МАНЬКО,
"Нація і держава"

"Усяка наволоч український народ принижує".
"Поразка – це наука.
Ніяка перемога так не вчить".
Ліна Костенко

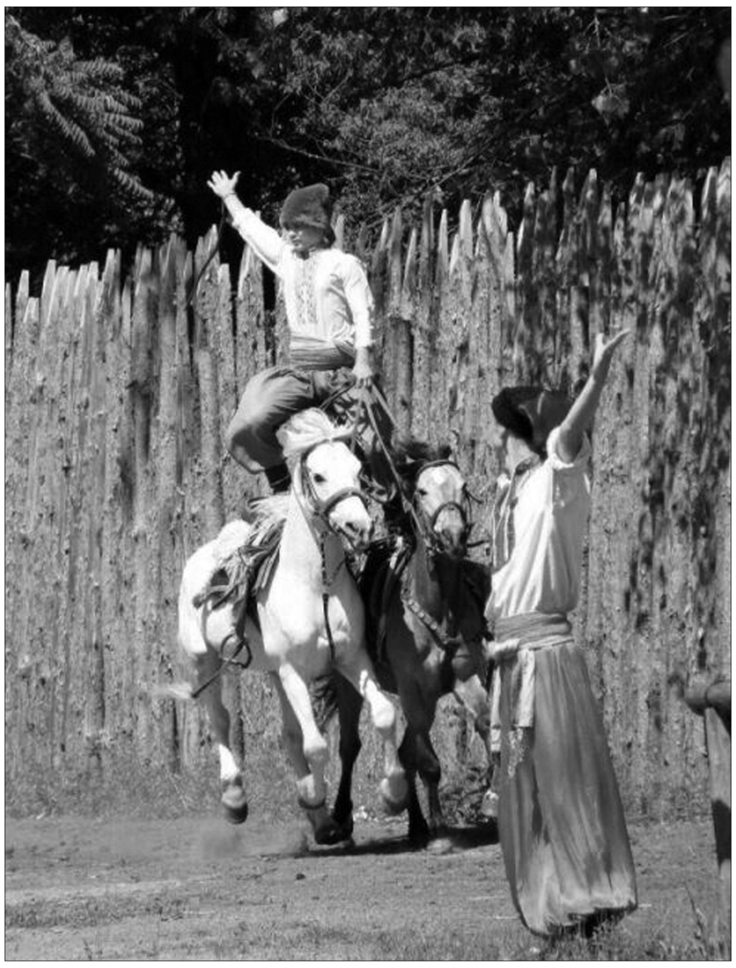

Веремію останніх подій, починаючи з березня поточного року, слід розглядати лишень у контексті чергового етапу приниження українського народу. Ще б пак! В Україні відбулось явище під назвою етнічна сегрегація – до керма української держави стали неукраїнці. У висліді тубільне українське населення одразу опинилось на маргінесі, обабіч шляху, котрим рухається держава. Новоспечений промосковський режим, а я б назвав його режимом етно-економічного апартеїду, рвучко взявся за демонтаж української державности та демократії, поступово вживлюючи елементи власної, азійського типу системи, перетворюючи тим самим територію України на російське генерал-губернаторство.

Реакція українців прогнозована – вона є кволою. Принаймні, поки що. Дається взнаки наша "ковбасуватість", себто інертність та пасивність, як одна зі стійких рис архетипу пересічного українця. Це на рівні рефлексії. Ми занадто довго запрягаємо. Якщо додати сюди притаманний багатьом українцям ганебний комплекс рудиментарности, що досі зберігся, а також наша невиразність, відсутність міцного творчого начала – маємо неоптимістичну загальну картину.

Моя хата скраю – міцно закладено кимось (ким?) у підсвідомості українців. Пересічний українець-страхополох радше мавпуватиме юрму, аніж прагнутиме вирізнитись, бути кращим. Небезпідставно вибруньковується твердження, що кількісно великий український нарід, який налічує десятки мільйонів особин у якісному вимірі, – велике ніщо. Українців, окрім декількох спортсменів, у світі не чутно. Нас наче немає.

У повсякденному житті переважній більшості українців для повного щастя вистачає лишень дешевого їдла та питва і вони сприймуть будь-кого, навіть біса лисого, хто їм це забезпечить. Відтак, поки що не можемо ми зватись повноцінною нацією. Ми – людський матеріал, з якого легко користуватись іншим. І вони таки добре користуються.

Надто вже осоружно це робити, але доводиться констатувати – українці на своїй же землі перебувають у стані лузерів. Роблю я це не через бажання сардонічно позбиткуватись, а з метою встановити діагноз.

Як ми знаємо, для лікування хвороби потрібен, якнайперше, чіткий та правильний діагноз, і він наразі встановлений. Бо у випадку хибного діагнозу буде призначено й хибне лікування, в результаті чого хвороба може перейти у невиліковну стадію з прикрим фіналом.

Дотримуючись медичної логіки, наступним кроком має бути призначення лікування, яке у випадку тяжкої недуги, а саме таким є стан українського суспільства, здійснюється двома шляхами. Перший – хірургічне втручання. Другий – інтенсивна терапія. Метою лікування має бути усунення симптомів хвороби, загальне оздоровлення та початок розвою національного організму.

Під хірургічним втручанням маю на оці український національний зрив, національну революцію. Цей акт може бути як безболісним, так і болючим. Майстерний хірург та команда санітарів швидко видалять пухлину – неукраїнський режим. Одразу по завершенні операції українське суспільство не повинно бути покинутим напризволяще, як це вже було 2005 року. Тоді, після безболісної революції, її пасіонарії не усвідомили абсолютної важливости післяреволюційного (післяопераційного) реабілітаційного періоду, тривалістю як мінімум декілька років. За цей час необхідно видалити також і метастази пухлини, підтримуючи лише здорові національні клітини.

Інтенсивна терапія у багатьох випадках може бути успішним замінником операції, особливо болючої. Вона передбачає перманентну та інтенсивну боротьбу з хворобою (пухлиною) шляхом шаленого тиску сукупністю усіх можливих методів з метою її локалізації, послаблення та відмирання. У цьому випадку, на відміну від операції, коли усе залежить від хірурга, здатність самого національного організму до боротьби має неабияке, а часом вирішальне значення. Інтенсивна терапія також повинна завершитись довготривалим реабілітаційним періодом.

Першою ознакою оздоровлення національного організму (нації) має стати початок незворотних змін у свідомості кожного українця, таке собі перекодування. Бо вади, які заважають розвою нації сьогодні, на мое глибоке переконання, не є вродженими, вони є набутими. Кожен індивід вишпортається на повен зріст та відчує власну персональну відповідальність за долю своєї країни. Почуття відповідальности підсвідомо спонукатиме до більш раціонального типу мислення. Влада в Україні назавжди перейде до українців.

Рефлексивна "ковбасуватість" поступиться динамізму та моторності, адекватності реакції на загрозу. Невиразні сірі страхополохи перетворяться на лицарів. Лузери почнуть відчувати смак перемоги, що потягне за собою жагу до здорового національного експансіонізму – фізичного, морального та духовного.

Оздоровлення нації ознаменується явищем української національної перемоги, перш за все ментальної. Перемоги остаточної, яка назавжди укоріниться у свідомості кожного українця та передаватиметься генами із покоління у покоління. Комплекс рудиментарности відпаде. Поступово, крок за кроком українська нація буде перетворюватись з спільноти споживачів у спільноту творців, продуцентів. З лузерів у вінери. З сукупного ніщо на сукупну світову потугу.

З ВІРОЮ В УКРАЇНУ

СИМВОЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ

Перший голова Тернопільської обласної організації Оксентій Каменюк під час виступу зазначив, що Слава Стецько була яскравим політиком та неперевершеним оратором, яких сьогодні вкрай не вистачає українській політиці.

"Тернопільчани з великою любов'ю та повагою ставилися до своєї землячки Слави Стецько. Її шанували як в Україні, так і в світі. Ми будемо домагатися від міської влади, аби Славі Стецько посмертно надали звання Почесного громадянина Тернополя", – наголосив Оксентій Каменюк.

"Відкриття меморіальної дошки Слави Стецько – це ще один реальний і важливий крок на шляху визнання боротьби ОУН-УПА та їхніх провідників", – зазначив у своїй промові Голова Секретаріату Головного Проводу КУН Степан Брацюнь.

За його словами, сьогоднішню подію можна зарахувати до числа заходів виконання Указу Президента Віктора Ющенка від 16 травня 2007 року "Про вшанування пам'яті Ярослава Стецька і Ярослави Стецько".

"Слава Стецько є символом національної ідеї й навіки увійшла в Пантеон славетних українців. Вона належить до числа тих діячів, котрі в часи II Світової війни врятували гідність української нації і високо піднесли прапор незалежної України.

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

Під час церемонії відкриття пам'ятної дошки С.Стецько

Вона вірила в силу і велич українського народу, любила Україну, як люблять Бога", – зазначив С. Брацюнь. Він також передав вітання учасникам заходу від Головного Проводу партії і особисто від Голови Конгресу Українських Націоналістів Олексія Івченка, який твердо і послідовно продовжує справу Слави Стецько.

"Сьогодні ми відкриваємо меморіальну дошку людині, котра все своє життя боролася за українську незалежність. "Я буду боротись за Україну до останнього подиху свого життя", – говорила Слава Стецько, і це для неї були не пусті слова, а життєве кредо", – зазначив голова Тернопільської обласної організації КУН Іван Білах.

За його словами, сьогодні політикам не вистачає мудрости та саможертовности, яку мала Слава Стецько.

З промовою до присутніх звернувся заступник голови Чортківської районної ради, голова Чортківської районної організації КУН Іван Віват. "Досить жалітися на тяжку долю, досить чекати кращого майбутнього, настав час діяти. Ми маємо взяти за взірець безкомпромісну і щохвилинну боротьбу Слави Стецько за Україну та продовжити розбудову нашої держави".

Участь у відкритті меморіальної дошки взяла також племінниця Слави Стецько Леся Брацюнь. "З цією землею, з цими місцями пані Славу пов'язувало насамперед її коріння, на Тернопільщині вона народилася і зростала, а християнське виховання в родині формувало її самовідданість Українській державі".

"Народ мій є, народ мій завжди буде, ніхто не перекреслить мій народ", любила цитувати слова Василя Симоненка пані Слава", – згадує племінниця.

Леся Брацюнь висловила подяку всім, хто долучився до створення та відкриття меморіальної дошки. Зокрема, вона подякувала міському голові Тернополя Роману Заставному, народним депутатам України Івану Стойку та Ярославу Джоджику, Тернопільській обласній організації КУН на чолі з Іваном Білахом. Особливу подяку Леся Брацюнь висловила Надії та Оксентію Каменюкам.

Прес-служба КУН

В основу цього меморандуму лягли нотатки, зроблені одразу ж після розмови ректора УКУ о. Бориса Ґудзяка з представником СБУ 18 травня 2010 р., які були представлені членам ректорату, а також обговорені на зустрічах із викладачами та студентами Університету (19 і 20 травня). Стало зрозуміло, що цією інформацією ми повинні поділитися з ширшою громадськістю. Текст меморандуму англійською мовою було представлено учасникам Генеральної асамблеї європейської федерації католицьких університетів, яка відбувалася 20–22 травня в УКУ, а також розповсюджено в електронній формі серед наших приятелів та доброчинців.

Сучасні обставини, в яких доводиться діяти українським університетам, вимагають від керівництва великої відповідальности за долю їхніх інституцій та довірених їхньому проводу людей. Водночас, молоді особи потребують та очікують чітких і ясних моральних орієнтирів та особистого прикладу. УКУ є середовищем, в якому студенти мають нагоду розпізнавати покликання до морального життя, здобувати досвід громадянських чеснот, смак до свободи і пошану до гідности людини. Ми намагаємося бути нормальним університетом і віримо, що молоді люди в Україні заслуговують на те, щоб жити у нормальному суспільстві. Наше завдання – допомагати їм у цьому не тільки в аудиторії, а й у конкретних ситуаціях, які ставить перед нами життя. Саме таким викликом є подія, оприлюднена в цьому меморандумі.

Ми не можемо погодитися з підходом, де обговорення громадянської активности студентства має відбуватися в непублічний спосіб і з чужого голосу. Висловлення лояльности з такими методами може сіяти тільки підозру, а не будувати довіру. Без такої довіри справжній процес навчання і виховання неможливий. УКУ є автономною інтелектуальною спільнотою, яка може розрізнити, де проходить межа між вихованням у громадянській свободі та політичним тиском і маніпулятивними технологіями.

Наша країна як ніколи потребує відкритої комунікації між учасниками суспільно-політичного життя та формування спільного простору довіри. Маючи добру волю та надію на налагодження такої довіри, ми оприлюднюємо цей документ. Сподіваємося, що представники владних структур розуміють несумісність методів тоталітарного минулого з цілями побудови вільного суспільства, в якому пошанована людська гідність. Від цих методів страждає і гідність самих співробітників СБУ, які вимушено опиняються в морально хибних ситуаціях. Нашим спільним завданням є не допустити інерційного скочування українського суспільства у стереотипи давнього упокорення, яке загрожує водночас і політичній, і духовній безпеці наших громадян.

Ми також висловлюємо солідарність із тими громадськими колами, які шанують чесне та відкрите спілкування і вважають його умовою здорових людських та суспільних стосунків. До такої ж чесної та відкритої співпраці ми закликаємо і органи державної влади.

Ректорат УКУ

РЕЦИДИВИ ТЕМНИХ ЧАСІВ?

**Меморандум
ректора Українського
Католицького Університету
про відвідини УКУ представником
Служби безпеки України –
відповідальним
за стосунки з Церквами**

Вранці 18 травня о 9:27 я отримав дзвінок на свій приватний мобільний телефон від представника СБУ, який попросив про зустріч. Ми домовилися зустрітися через двадцять хвилин у приміщенні ректорату УКУ. Цей співробітник вже контактував з ректоратом рік тому, під час візиту до університету тодішнього Президента України Віктора Ющенка. Він також відвідав ректорат пізнього пообіддя 11 травня 2010 р. у справі запиту Інституту екуменічних студій та Інституту історії Церкви про підписання угоди щодо опрацювання архівів СБУ. В цей час представників ректорату вже не було в кабінетах, і він мав, за висловом директора Інституту екуменічних студій д-ра Антуана Аржаковського, з ним "дуже добру зустріч".

Після свого прибуття 18 травня цей співробітник у ввічливий спосіб повідомив про те, що деякі політичні партії планують протести та демонстрації з приводу суперечливої (а в деяких випадках обурливої) політики нової української влади. Студенти будуть задіяні у цих протестах. Існує небезпека, що деякі з цих акцій можуть супроводжуватися провокаціями. Він ствердив, що студенти, звичайно, мають право протестувати, однак адміністрація університету повинна їх застерегти, що ті, хто візьме участь у будь-якій протиправній діяльності, будуть притягнуті до відповідальности перед законом. Протиправна діяльність включає в себе не тільки акти насильства, а й, наприклад, пікети, що блокують доступ до робочих місць урядових службовців (або будь-які інші протести, не санкціоновані владою).

Після усного представлення справи співробітник поклав на стіл розкритого листа на аркуші паперу, що був адресований мені. Він попросив мене прочитати листа, а тоді підтвердити підписом, що я ознайомився з його змістом. Відвідувач ствердив, що після того, як я прочитаю і підпишу цей лист, він повинен забрати його з собою. Оскільки я зміг побачити, що документ був адресований мені як ректорові (я також зауважив, що на ньому було два підписи, які надавали йому особливо офіційного характеру), я спокійно відповів, що всякий лист, адресований мені, стає моєю власністю і повинен залишатися у мене, принаймні у формі копії. Лише за цих умов я міг погодитися прочитати цей лист (не говорячи вже про те, щоб його підписувати).

Співробітник був явно збентежений моєю відповіддю. Видавалося, що він не мав подібних прецедентів, тому що у моїй присутності зателефонував по мобільному зв'язку до свого (місцевого) керівництва, запитуючи про інструкції, що робити далі. Начальник відмовив у дозволі лишити мені чи то оригінал, чи копію листа, сказавши, що СБУ побоюється, що я "можу опублікувати його в інтернеті". Я поставив запитання про доцільність всієї цієї процедури та про необхідність такої секретности й відмовився навіть дивитися на листа і читати його. Молодий співробітник був розчарований і частково збентежений, однак не чинив додаткового тиску і не сперечався з моєю аргументацією.

Наша розмова мала й душпастирський момент. Я нагадав співробітнику той факт, що СБУ як нащадок колишнього КДБ, у якій залишається багато працівників ще з радянських часів, обтяжена спадщиною фізичного й морального ламання і калічення людей, та що він, як молода одружена особа, повинен бути обережним, аби не допуститися вчинків, які можуть завдати непоправної шкоди йому особисто та осоромити його перед дітьми та онуками. Як священик я почувався зобов'язаним вказати на цю душпастирську перспективу. До його чести, він відмежувався від спадщини минулого й заявив про своє прагнення служити потребам українських громадян. Він також попросив зауважити, якщо я вважаю, що він чинить неналежний тиск.

Врешті, я висловив моє особисте й назагал поширене в народі глибоке розчарування тим, що праця СБУ така непослідовна, що офіцери безпеки й міліції живуть розкішно, хоч отримують мізерні зарплати, що їхня діяльність просякнута корупцією та що нехтуються законні права громадян і їхня рівність перед законом. Я навів свіжий приклад з моїм двоюрідним братом Теодором Ґудзяком, мером міста Винники, який у лютому 2010 р. (три дні після обрання нового Президента) був арештований на підставі сфабрикованого звинувачення в хабарництві, організованого відомим корупціонером – політичним конкурентом і колишнім міліціонером – та за допомогою обласної й міської міліції. Незважаючи на те, що за два місяці до сфабрикованої справи мер, спираючись на голоси міської ради, надав СБУ відео, на якому переодягнені у цивільний одяг міліціонери серед ночі безперешкодно вриваються в його офіс у міській раді, дістають із сейфу міську печатку і ставлять її на різних документах, СБУ не вжила жодних заходів. (Предстоятелі Церкви, зокрема Блаженніший Любомир (Гузар), висловили занепокоєння, що внаслідок маніпульованих асоціацій цей випадок може бути використаний як привід, аби скомпрометувати ректора УКУ і цілу інституцію, яка має виняткову репутацію вільної від корупції). Я також повідомив, що маю достовірні свідчення та аудіодокази того, що мій телефон прослуховується, і то вже протягом багатьох місяців.

Народ України продовжує побоюватися й не довіряти як Службі безпеки, так і міліції через систематичні зловживання законом; через поширену практику залякування чесних політиків, журналістів, активних громадян; через зухвалий шантаж і здирства, здійснювані силовими структурами щодо середнього та малого бізнесу. Я попросив молодого співробітника передати мою стурбованість такими фактами своєму начальству. Я мав враження, що він особисто готовий дослухатися до етичних аргументів, але й, водночас, виконує свою звичну роботу. Мені було ясно, що він старанно "дотримується інструкцій".

Під час нашої розмови співробітник СБУ запитав мене про Генеральну асамблею Федерації європейських католицьких університетів (FUCE), що мала відбутися 20–22 травня в стінах УКУ у Львові. Він охарактеризував її як важливу подію (вона отримала серйозний розголос) і спитав про програму та про те, чи зустріч відкрита для широкого загалу. Стало зрозуміло, що він був би зацікавлений взяти у ній участь. Я сказав, що головна тема: "Діяльність католицьких університетів задля гуманізації суспільства" була оголошена в засобах масової інформації і що результати обговорень також будуть оприлюднені. Однак робочі засідання ректорів університетів не є загальнодоступними. Я пояснив, що 211 членів Міжнародної федерації католицьких університетів (IFCU) та 49 членів FUCE ретельно слідкують за розвитком єдиного католицького університету на території колишнього Радянського Союзу. Вони особливо зацікавились обставинами діяльности УКУ після того, як у березні на щорічній зустрічі Ради консульторів IFCU в Японії я мав нагоду описати деякі наші суспільно-політичні перипетії та загрози свободі інтелектуального дискурсу (нав'язування радянського бачення історії; реабілітацію сталінізму і Сталіна, якому 5 травня 2010 р. в Запоріжжі відкрили новий пам'ятник; відновлення цензури у пресі й на телебаченні), які несумісні з нормальним університетським життям.

Тоді, як це й було домовлено на початку зустрічі, я запросив до розмови першого проректора УКУ д-ра Тараса Добка, якому співробітник повторив побажання СБУ.

Розуміючи стурбованість СБУ збереженням стабільности українського суспільства, слід зробити декілька висновків з цієї зустрічі та пропозицій, які на ній були висловлені:

1. Підписання такого документа, як лист, що був мені запропонований до підпису, рівнозначне зі згодою на співпрацю з СБУ. Особа, яка його підписує, властиво, погоджується зі змістом листа та з можливими його наслідками. У практиці радянських спецслужб поставлення підпису на документі, який був написаний КДБ і зберігався там, було основним методом вербування таємних інформаторів (сексотів).

2. Такі методи не мають відомих (мені) прецедентів у незалежній Україні в досвіді УКУ та Львівського Національного Університету, чийого довголітнього ректора (і колишнього міністра освіти і науки 2008–2010 рр.) Івана Вакарчука я спитався безпосередньо після цієї зустрічі. Ці методи були добре відомі в радянські часи.

3. Конфіскація листа після підписання робить його і підпис інструментами для використання СБУ на власний розсуд.

4. Можливі сценарії використання подібного документа включають таке:

а) У випадку арешту студента, СБУ може звернутися до ректорату з оскарженням, що університет був поінформований про небезпеку для студентів, але не вжив необхідних заходів, щоб вберегти їх від протиправних вчинків чи насилля щодо них. У такому випадку адміністрації університету може бути висунуте звинувачення з подальшою моральною та юридичною відповідальністю. Звинувачення з юридичними наслідками може стати інструментом змусити університет піти на компроміс стосовно своїх засадничих принципів (свободи слова, форм суспільної діяльності та критики, навіть релігійних практик – все це має свої прецеденти в недавній історії). Більше того, влада може використовувати такий претекст, аби здійснювати потужний тиск на університет з метою приборкати будь-які студентські протести.

б) Після гіпотетичного арешту студента чи студентів їхнім колегам і батькам, як і іншим членам університетської спільноти, можуть показати документ, яким адміністрація була попереджена, і їй порадили приборкати прояви студентської активности. Оскільки адміністрація не відвернула студентів від незаконної діяльности, яка стала приводом для арешту, батьки й інші особи можуть зробити висновок, що університет недостатньо (неадекватно) піклується безпекою своїх студентів. Це був би найефективніший спосіб поділити університетську спільноту та підірвати репутацію університету серед його найважливіших членів – студентів.

5. Явний та справжній сюрприз, яким стала для співробітника моя відмова вчинити так, як вимагалося, може означати, що він не часто зустрічається з подібною реакцією. Він пояснив мені, що регулярно працює з духовенством. Можна припускати, що подібним чином зверталися або будуть звертатися і до інших душпастирів (які працюють з молоддю, студентами і т.д.), та що хтось не міг або не зможе відмовитися підписати такий документ.

6. Заходи такого типу породжують острах і тривогу. Вони й задумані для того, аби залякати адміністрації університетів та студентів. Вони є елементом методології, добре знаної українському народові. Відродження таких практик є свідомою спробою відродити методи радянського тоталітарного минулого та наново посіяти страх у суспільстві, яке тільки почало відчувати свою свободу.

7. Оскільки лише декілька з приблизно 170 українських університетів заявили протест проти недавніх змін у політиці та освіті, а багатьох ректорів спонукали і/або змусили висловитися на їхню підтримку, то зрозуміло, що останнім часом у вищу освіту швидкою ходою повертаються страх і пристосуванство. Можна очікувати, що УКУ буде об'єктом особливої уваги й можливого тиску в наступні місяці. Солідарність міжнародної спільноти і, особливо, академічного світу буде важливою допомогою для УКУ, аби університет відстояв свою принципову позицію стосовно інтелектуальної і суспільної свободи.

8. Відкриті висловлювання і публікації на ці теми є мирним і найбільш ефективним способом протидії секретному контролю та залякуванню студентів і громадян. Як стало очевидним під час згаданого випадку, представники владних структур є особливо чутливими до винесення їхніх дій на публіку. Інформація може відігравати запобіжну, коригуючу й зцілюючу роль, якщо вона виявляє заплановані дії, які мають на меті обмежити громадянську свободу, демократію та людську гідність.

Слід зазначити, що 11 травня 2010 р., коли українські студенти організовували протести у Львові та Києві, представник апарату Ігоря Держка, заступника Голови ЛОДА, відповідального за гуманітарні питання, зателефонував до ректорату й запитав про статистику – кількість студентів, які беруть участь у демонстраціях. В УКУ відповіли, що не знають, яким чином вести такі підрахунки.

Прошу пам'ятати про УКУ, про всіх студентів та громадян України у Ваших думках і молитвах.

о. Борис ҐУДЗЯК,
ректор Українського
Католицького Університету.
19 травня 2010 р.Б.

ЧИН І ЧЕСТЬ

ВЕЛИКИЙ ПРЕЗИДЕНТ

або 5 років волі

Олег ЧОРНОГУЗ

У "сов. секретному сталінському документі" "Всесоюзного переселенческого комитета при Совнаркоме СССР о переселении на Украйну (так і написано – Украйну – **О.Ч.**) с других территорий страны" рекомендувалося виїхати цілими колгоспними господарствами: з людьми, свинями, баранами, кіньми, великою рогатою худобою і козлами і заповнити територію без народу завезеними з Російської Федерації. Тепер ви зрозуміли, чому стільки козлів в Україні розвелося після геноциду українського народу?!

А тепер вдамся ще до споминів нинішніх живих свідків, які живуть в Америці. Алекс Воскоб у своїх мемуарах "Memoirs of my life" Alex Woskob" пише: "Ми втекли до Росії на даху вагону повз московські "загранотряди". За 9 кілометрів від українського кордону, в Росії в 1933 році на базарах було все: від яблука до цукру, від пшона до борошна, від моркви до цибулі. Тут ми вимінювали на домашні пожитки продукти, щоб вижити. Висилали продуктові посилки додому, в Україну, для рідних, які пухли з голоду. Але їх на пошті, зокрема в Миргороді, конфісковували. На користь Советської влади.

Через тиждень-другий господар квартири, в якого ми знімали куток з батьком і мамою, повідомив, що в Калач-Слободі (Воронезька область) ГПУ цікавиться, чи ніхто не здає кімнат українцям з України, бо це в Росії суворо заборонено. Всі українці, які перебралися в Росію з України, підлягали висилці. Їх насильно відвозили назад, в Україну". Простий росіянин, червонючи, згадує, Алекс Воскоб, вибачався перед батьком. Мовляв, не ми, росіяни, влаштували вам, українцям, цей голод. Винні в усьому Сталін, Молотов, Каганович...

Великий мій Президент ще вчора нам нагадував, що попіл батуринців й нині стукає в кожне наше серце. Прислухайтесь! Не прислухалися. Не стали поруч з полковником Дмитром Чечелем, якого сатрапи Меншикова четвертували. Стали поруч з батуринським Носом. Стало таких понад 45 відсотків, залишивши його, як свого часу Мазепу, Виговського, Дорошенка, у неприпустимій меншості. Зрадили соратники, коритники, "любі друзі", отамани, чим усе життя славилася Україна, починаючи з Київської Русі. Всі хотіли на престол і тільки на першопрестольний. Тільки на Київський і ніяк не менший і отримували упродовж усієї історії – дірку від бублика. І як наслідок – до влади вчергове приходили "варяги", щоб убити русича і сісти на чужий трон зі своїми законами, статутами і з ментальністю завойовника. Радуйтесь посполиті.

Радуйтесь! Кайданки, лопати, заступи уже масово запускаються у виробництво для підтримки вітчизняного виробника. Не гніть передчасно перед прийдешніми спини. Нас навчить пригинатися завтрашнє життя. Його нам подарують прийдешні. Подарують нам на нашій, але вже не своїй землі. І озброять вас новими знаннями, новими світоглядами і новою історією. Історією без пам'яті і без минулого, щоб те гірше минуле повернулося у ваше гірше майбутнє. Стало все на круги своя.

А ще вас до зубів озброять. Старшим чоловікам і жінкам дадуть зброю в руки у вигляді серпа і молота. Юнакам – безкоштовно хебе і автомати Калашникова та усіх без винятку пошлють безоплатно за кордон. Знайомитися з краєвидами чужого краю з біноклем у руках і снайперськими прицілами на стволах безкоштовних гвинтівок. У тих краях ви захищатимете інтереси чужої батьківщини, оскільки не могли захистити у себе вдома свою.

Дехто удостоїться політичної мітли. Таким, як Литвин і його команда, що вже не потрібна буде Україні, доручать вимітати з нашої хати і нашого двору братів і сестер, бабусь і дідусів наших. А щоб зручніше мести і щоб воно для двірника природніший мало вигляд, познімають з манжетів золоті запонки з діамантами вартістю понад 30 тисяч срібняків, які тепер називаються коротше – 30 тис. уе. Як і знімуть черевики з крокодилячої шкіри разом із золотими годинниками з білого золота на користь нової братньої держави. У години відпочинку лектори двірникам причіплюватимуть любов у ленінських кімнатах під бюстами "батька й учителя всіх народів Сталіна". Радуйтесь, тушки в парламенті, поки він, парламент, є. Радуйтесь розрізнені і такі різні патріоти на кухні, бунтуйте у гаражах, а ще краще й безпечніше – на печі, поки вам їх не замінили на "шалаші" чи землянки недалеко від Норильська, або ж Нової землі... Там не так тепло, зате ж яке Північне сяйво!!! І головне – ніхто вам не заборонятиме розмовляти рідною мовою. Навіть Конституційний суд. Але все одно не бунтуйте. Сидіть тихо, щоб чукчів й інших малих сибірських народів не розбудити. Путін вам такої "українізації" навіть на Новій землі не вибачить.

Ми вчора мали Великого президента – демократа і просто добру від Бога людину. Ми ж вчора у своїй сліпій ненависті, що він нам не доїв кіз, чи не відремонтував особисто хвіртки, чи не підмів нашого подвір'я, або не виніс з нашого хліва гною на наш город, не пробачили. Здали, як Наливайка. Гадали, врятуємо свою шкуру. Не врятували. За Наливайком і ті, що здавали його, всі пішли до ями. Залишилися біля могил тільки буржуї, за яких ми й проголосували.

Вікто Ющенко мріяв закріпити свій історичний урок. Не дозволили з першого дня. За намір, за дух. За Українській дух і український погляд, і отруїли: і фізично, і духовно. Решту зробили ми: зганьбили, затоптали, задушили і слово його, і діла його. Не зрозуміли, бо й не доросли і, певне, вже не доростемо. Ніколи! Якщо й надалі у нас емоції і шлунок бігтимуть попереду розуму і тверезости. Коли й надалі ми безтямно впадатимемо у транс юрби і втрачатимемо голови на в'язах, а перед очима бачитимемо тільки корито і крісло. Хай маленьке, хай малюсіньке, але своє. Своє рідне корито і свій горщик. Хай навіть нічний, але ж свій. Але не бачимо через призму власного горщика і через дно великого корита головного – Вітчизни. Вітчизни і свого вічного убогого народу. А все через нашу голову, яку аж ніяк не назвеш тверезою і глибоко мислячою.

Він дав оцінку великому визвольному рухові України. Він дав оцінку УПА. Він присвоїв звання Героя України генералу Шухевичу і відстоював, щоб це ім'я було й на алеї праведників в Тель-Авіві, бо саме родина Шухевичів, як і УПА, рятували євреїв і від сталінського, і від гітлерівського молоху. Може, хтось сумнівається в моїй правді, то почитайте спогади Стелли Кренцбах, працівниці Ізраїльського міністерства закордонних справ. Це вона, а не я, писала: "ЖИВУ ЩЕ ЗАВДЯКИ БОГОВІ і УПА". А таких легіон, тільки сусловсько-табачниківська пропаганда про це сьогодні, як і вчора, мовчить. Як мовчить про великого рятівника єврейських дітей Андрея Шептицького. Бо комусь це невигідно. У когось є вищі і більші цілі, аніж алея праведників з ім'ям Романа і Наталі Шухевичів чи Андрея Шептицького в Ізраїлі.

Закінчуючи свої сумні й дещо розхристані роздуми, хочу сказати: ми, українці, терплячий народ. Терплячий у ярмі гнобителів наших, але жорстокі, якщо не безпощадні на волі до самих себе. Ми вміємо пробачати ворогам нашим і вміємо забувати їхні кривди, але до самісінької власної смерті не пробачимо інших поглядів свого колишнього приятеля чи навіть друга.

Ми, не замислючись і наперед не аналізуючи, що може чекати нас самих, як ми завтра, на вимогу ворогів наших, віддамо на вірну смерть свого Наливайка, і тільки клястимемо, якщо встигнемо, самі себе, коли після Наливайка і нам відтинатимуть голови.

Так ми вчинили вчора з нашим Великим Президентом! Точнісінько так завтра вчинять і з нами. Ось в чому наша трагедія, яка проходить червоною ниткою через усю нашу історію. Але ця історія нас так нічому і не вчить. А завтра вчити її просто не стане змоги. Бо завтра наша історія може закінчитися. Закінчитися на історії життя нашого Великого Президента.

Закінчення.
Початок у №№ 18–19.

ГЕРОЯМ СЛАВА!

ВІДЛУННЯ РУШІРСЬКОГО БОЮ

Микола СИМЧИЧ

1. Тенденційна вибірковість

"Свято Героїв починається не від XX століття, а від упадку Київської Руси після монголо-татарської навали, – сказав у своєму виступі на урочистостях з нагоди 65-річчя переможного Рушірського бою організатор і командувач цього бою легендарний сотенний Березівської сотні УПА, Голова Братства УПА Коломийщини Мирослав Симчич-Кривоніс, – бо з тих пір сотні мільйонів і мертвих, і живих, і ненароджених українців борються за відновлення Української держави і ще й досі не осягнули цю мету в повній мірі. Тому боротьба не припиняється".

Сонячного вівторкового дня 25 травня цього року мальовнича галявина вздовж космацької дороги, затиснутої між крутими скелястими горами, виповнилась велелюддям учасників урочистости. Тут і учасники автопробігу на честь Дня Героїв, і делегації зі Львівщини, Рівненщини, Івано-Франківська, Коломийщини, Косівщини, і аматорські народні співочі гурти, і жителі навколишніх сіл, і туристи, які розклали ватру біля річки і мимоволі стали учасниками величного свята. Я був щиро здивований, що при в'їзді на галявину стояв міліцейський пост дорожно-патрульної служби і чітко регулював рух і розташування транспортних засобів.

І, здається, знаходжу відповідь на свої запитання у виступі на рушірській урочистості колишнього клерка райдержадміністрації, який втратив своє прибуткове місце і тепер горнеться до націонал-патріотів в надії знайти в них підмогу в осягненні нової амбітної і прибуткової кар'єри. Після мого виступу на святі, в якому я закликав істориків, письменників і журналістів глибше і повніше розкрити роль і значення рушірського бою, завдяки якому не лише Гуцульщина, а й уся Західна Україна була врятована від депортації, яку мала розпочати карально-депортаційна дивізія під орудою героя совітського союзу (за депортацію кримських татар) генерала Дергачова, якого зрешетили в цьому бою, а також мого заклику знаходити порозуміння з обласною держадміністрацією Прикарпаття, яку очолює наш славний земляк, досвідчений керівник і господарник, будівничий єдиного у світі музею Писанки у Коломиї Михайло Вишиванюк, який, до речі, закликає однаково ставитись як до ветеранів т.зв. ВВВ, так і до комбатантів ОУН–УПА, згадуваний колишній клерк виступив із прозорим натяком не захоплюватись підспівувачами Януковича, хоча у своєму виступі я жодного разу не згадав прізвища Януковича, а тільки наголошував, що коли Вишиванюк ставить на один рівень упівців з ветеранами ВВВ, то, значить, є підстави і нагода виборювати першим кращі пенсії і пільги, якими користуються ветерани ВВВ. Хіба це зле, щоб герої упівської звитяги, мученики енкаведистських катівень і ГУЛАГів хоч на старости літ відчули підтримку держави, за яку боролись, не жаліючи свого життя? Однак цим прикрим для мене фактом тенденційна вибірковість на урочистості не обмежилась. В урочистій обстановці Симчич-Кривоніс вручив пам'ятні знаки ще живим учасникам Рушірського бою, письменникові Михайлові Андрусякові – авторові знаменитої трилогії про повстанців, за яку удостоєний Шевченківської премії, і членам родини тих учасників бою, які не дожили до цього свята.

Але справжній конфуз трапився, коли Симчич-Кривоніс оголосив, що вручаємо нагороду родичам чотового кулеметника Петра Клим'юка-Колюка, який власне першим відкрив вогонь у рушірському бою, а ті, що подавали Кривоносові відзнаки для вручення, тільки розвели руками і відказали здивованому і обуреному Кривоносу, що немає більше відзнак, закінчились, мовляв. Ну, закінчились, то це зрозуміло, але ж скажіть це привселюдно, зрештою вибачтесь і не ставте народного героя УПА Кривоноса в незручне становище, а заодно світлу пам'ять його героїчно загиблого від енкаведистської кулі побратима Колюка, до речі мого вуйка (маминого брата), котрий в одному з боїв, потрапивши тяжко пораненим у полон, на допиті-катуванні сказав, як свідчать очевидці: "На всі питання ката – лише один отвіт..." і коли енкаведист перепитав "Какой?" і нахилився, щоб краще почути ледь живого повстанця, Колюк з останніх сил обхаркав-обплював кров'ю катові морду і за це дістав кулю в чоло. Не думаю, що ця тенденційність до мого вуйка була навмисною, хоча на місці тих, котрі отримали ці відзнаки за безперечно значну організаторську роботу, але пороху не нюхали, я б поступився відзнакою на користь тих, що полягли в боях за волю України.

Сотенний Мирослав СИМЧИЧ-"КРИВОНІС"

2. Перемога з присмаком крови

"У моїй кримінальній справі енкаведисти нарахували 42 бої, в яких я брав участь, але найбільш успішним був бій, що відбувся в січні 1945 року на цьому місці, де ми стоїмо, під присілком Рушір, – продовжив свою розповідь сотенний Кривоніс. – Космач називали "Бандерівською столицею", і це відповідало дійсности, бо в цьому розлогому селі з багатьма присілками, з усіх боків захищеному лісистими горами, ще за німців сформувались головні сили УПА. Ще 1943 року німці намагались здобути Космач, кинувши на повстанців великі сили карателів, які наступали з трьох сторін (з Коломиї, з Жабйого (тепер Верховина) і з Микуличина). Але повстанці застосували тактику Захара Беркута, тобто відступили в гори, а коли окупанти зосередились в селі, замкнули кільце і винищили дощенту відбірні фашистські сили. Я пам'ятаю, як один з їхніх командирів, який наступав на нашому відтинку фронту, закликав по-батьківськи "Форвертс, кіндер!" ("Вперед, діти!"). Але всі ті "кіндери" лягли під щільним вогнем нашої зброї. З кінця літа 1944 року намагались знищити "бандерівську столицю" і совітські окупанти, які прийшли на зміну фашистам. Але безуспішно, бо всі їхні напади були відбиті. Тоді в січні 1945 року москалі кинули проти повстанських сил у Космачі відбірну депортаційну дивізію енкаведистів, що теж, як і німці, напала на Космач з трьох сторін. Якби енкаведисти тоді перемогли нас, то Космач і довколишні села були б вщент знищені, як знищили совітські окупанти багато сіл під Станіславом, де в Чорному лісі повстанці чинили їм героїчний спротив, і тоді був би здійснений наказ за підписом Жукова і Берії про депортацію всіх українців, які перебували під німецькою окупацією. Але депортаційна дивізія Дергачова після трьох діб (вдень і вночі) боїв у Космачі була на грані краху, і повстанці перехопили радіограму про те, що на поміч оточеним у Космачі їде підкріплення зі Станіслава, де знаходився штаб дивізії. Як і у випадку нападу німців, командування УПА убезпечило всі підходи до Космача.

Наша Березівська сотня УПА отримала наказ не допустити підкріплення до Космача на шляху з Коломиї-Яблунова. Ми вийшли з березівських лісів, де базувались, дійшли до яблунівського моста і пішли дорогою на Космач, розглядаючись, щоб вибрати краще місце для засідки, щоб розмістити чотири чоти, в яких нараховувалось понад 200 повстанців. У горах рельєф ламаний, тож треба було знайти таке місце, щоб кожний стрілець мав поле обстрілу. Нашу увагу привернула поляна і горбок, що тоді тягнувся аж до моста через річку. Рельєф змінили після війни, коли прокладали нову дорогу понад річкою. Тепер лишилась тільки скала, яку не змогли посунути. Отож ми зайняли оборону з обох сторін. На цьому горбку поставили важкий міномет, два кулемети і мадярську трофейну бронебійку калібру 22 мм. Два рої розмістили при в'їзді на цю галявину, щоб закрити можливість відступу. Тоді цей місток через річку був дерев'яним. Ми його швидко розкидали, і коли під'їхали 12 "студебекерів" і командирська машина, то перша машина ледь не влетіла в обрив. Я дав команду не стріляти, бо треба було зачекати, аж поки над'їдуть задні машини, бо саме вони могли обійти нас ззаду.

Коли всі машини зупинились і заглушили мотори, я дав команду: "Хлопці, вогонь!". Вдарили дружно. Злива вогню була такою щільною, що поодиноких пострілів не чути було. Наче шум граду, який розривали вибухи міномета. Шуміло, як у пеклі. Енкаведисти кинулись на прорив на правий бік, але їх зустріла злива вогню, кинулись на протилежний бік – те саме. В результаті двогодинного бою озброєний до зубів загін підкріплення перетворився на купу трупів. І ми по тих купах сікли, поки там щось ворушилось. ("Що характерно, – сказав у розмові зі мною учасник цього бою стрілець Ігнатюк-Яблін, – що в передсмертних криках енкаведистів не було й згадки про Бога, бо всім їм дорога була в пекло"). Після бою ми вишикували сотню, і трикратне козацьке "СЛАВА!, СЛАВА!, СЛАВА!" увінчало нашу перемогу.

Тоді ми не знали точно, скількох червонопогонників поклали у цьому бою, бо не було часу їх рахувати, – продовжив свою розповідь Симчич-Кривоніс, – але 1968 року на пересідстві нас видав Геник Василь (Половиків) із Нижнього Березова, і тоді мені на очну ставку привели 18 учасників рушірського бою, але я й тоді не зізнавався в причетності до цього бою, в якому, як я дізнався під час слідства, загинуло понад 400 енкаведистів. Це був батальйон карної дивізії генерала Дергачова, які здійснювали депортацію кримських татар, чеченців, інгушів та інші національности і народности. Довідався я на слідстві і про те, що Ніколай Дергачов був охоронцем Кремля, воював на фінському фронті, звідки начебто приїхав героєм совітського союзу і зрештою був призначений командиром депортаційної дивізії. Хоча є відомості істориків і пошуковців, що звання героя йому присвоїли за депортацію кримських татар. Хоча під час бою ми цього не знали, але по командирській машині били так завзято, що той Дергачов був пошматований на фарш.

Знали ми тільки про те, що незадовго перед цим боєм Дергачов приїздив до Нижнього Березова і перед насильно зігнаними селянами погрозливо вихвалявся: "Что ви слушаєте етого Кривоноса, ето – сопляк, я єго в порошок сотру...". Ось як буває на війні. Його, такого великого туза, звела доля з "сопляком", то "сопляк" ще й сьогодні живий, а його нема. І ще під час слідства я дізнався, що тут загинуло 19 оперуповноважених, тобто це підкріплення їхало на повне знищення села Космач, але не доїхали, і село залишилось, слава Богу, посьогодні.

Слава Україні!"

У відповідь усі дружно відповіли: "Героям слава!"

Так завершив свій виступ Мирослав Симчич-Кривоніс. Але він чомусь не згадав про те, що був поранений у руку в цьому бою. Тому у своєму виступі я доповнив розповідь Кривоноса про те, як він, стікаючи кров'ю, навіть не перев'язав рани і не покинув бойової позиції, бо переживав, щоб хлопці не запанікували. Після переможного бою Кривоніс втратив свідомість, і коли з нього зняли кожуха, то з рукава випадали куски замерзлої крові. Таким героєм, як Мирослав Симчич-Кривоніс, могла би пишатись будь-яка країна світу, а йому ще й досі не присвоїли звання Героя України. "Якби Мирослав Симчич служив у радянській армії, то напевне був би двічі удостоєний звання героя", – наголосила у своєму виступі соратниця Кривоноса по боротьбі подруга "Марта". Віриться, що цю просту істину усвідомлять не лише лідери національно-патріотичних організацій, яким належить бути більш згуртованими і вимогливішими у досягненні своїх цілей, а й ті, хто володіє реальною владою і не усвідомлює, що зневага національних героїв і національних інтересів може привести до розколу України і до силового протистояння. Кров героїв пролита не марне, вона кличе до громадянської злагоди і мудрого порозуміння в ім'я світлого майбуття і незалежности України.

м. Івано-Франківськ

ДЕНЬ ГЕРОЇВ У ВІННИЦІ

З ініціативи Вінницької обласної організації Конгресу Українських Націоналістів 25 травня ц.р. у м.Вінниці, біля могили Січових Стрільців, було проведено урочистий захід з нагоди Дня Героїв.

Розпочато урочистості виконанням Гімну Українських Націоналістів. Потім до присутніх з промовою звернувся голова Вінницької ОО КУН Віталій Гусар. Зокрема, він звернув увагу на те, що відзначення Дня Героїв було започатковано Організацією Українських Націоналістів 70 років тому, а відновлено у 90-х роках минулого століття, за часів Незалежної України.

Священики УПЦ КП та УГКЦ Покрова Пресвятої Богородиці відправили панахиду за полеглими за Волю України. Учасники святкування поклали квіти до могили Січових Стрільців та хвилиною мовчання вшанували пам'ять мільйонів українців та українок, які загинули за Україну в різні часи нашої звитяжної історії.

У виконанні гурту "Просвіта" пролунала низка стрілецьких, повстанських та патріотичних пісень. Допомагали співати всі присутні. Крім КУНівців, ВЛУЖанок, були ще й представники Товариства колишніх політв'язнів, репресованих, Народного Руху України, вірних УГКЦ та ін. Ніхто не залишився байдужим.

На завершення всі присутні виконали Гімн України. Люди довго ще не розходилися, спілкувалися, бо вірять, що все в Україні буде добре. Дай, Боже, щоб так і було!

Прес-служба Вінницької ОО КУН

ФРАГМЕНТ ЗІ СПОГАДІВ

ЛИЦАРКА ЧЕСТІ

Марія БАЗЕЛЮК,
заслужений журналіст України

Слава Стецько належить до тих великих українців, для яких найвищою цінністю були ідеали свободи, а змістом життя – боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу. Такі світоглядні принципи завжди базуються на безмежній любові до рідного народу, яка спонукає до глибокого розуміння і щирої поваги усіх націй, як і їхнього права на творення власних держав на своїх автохтонних землях. Слава Стецько – постать багатогранна. Її знання світової історії, дипломатії, культури захоплювали співрозмовників, а вміння з'ясовувати доступними словами суть найскладніших викликів епохи дивували навіть інтелектуалів. Яскрава особистість, вона володіла рідкісним даром приваблювати симпатії людей різних соціальних верств. Славу Стецько поважали за її особисту мужність, шанували за толерантність, любили за влучне слово і почуття гумору. Мене найдужче вражали її волелюбність, відданість ідеалам свободи. Власне, свобода була станом її душі, повітрям, без якого немає нічого живого. Очевидно, саме завдяки безмежній вірі в те, що кожній людині, кожному народові разом із його батьківщиною Всевишній дарував свободу, Слава Стецько впродовж півстоліття самовіддано і ефективно працювала на тому відтинку, який утверджував вищу Справедливість – право на вільне життя нації і людини.

Кажуть, найсильніше враження про особу – від першої зустрічі з нею. Моя перша зустріч із Славою Стецько відбулася в червні 1991 року. Як кореспондент газети "За вільну Україну" я взяла в неї інтерв'ю, разом із колегами висвітлювала її перебування у Львові з нагоди 50-ліття Акта 30 червня, побувала на прес-конференції, яку пані Слава присвятила діяльності Антибольшевицького блоку народів. Відтоді і до останньої зустрічі в лютому 2003 року моє життя проходило "під знаком Слави" – непересічної особистості, однієї з найвидатніших постатей в новітній історії України, потужність духу якої, на жаль, уповні усвідомлюєш лише з відстані і вже тоді картаєш себе за "усі незнання та усі навмання". Протягом неповних 12 років життя в Україні Слава Стецько створила і очолювала Конгрес Українських Націоналістів, стала народним депутатом України двох скликань. Вісім років була Головою Проводу ОУН і від 1986 року до останніх днів свого життя – Президентом Антибольшевицького блоку народів. Працювала без відпусток і вихідних. Об'їздила всю Україну: від Карпат і Волині – до Криму і Донбасу.

Ніколи не скаржилася на втому, говорила, що праця з людьми, політична робота приносять їй задоволення. Як і ніколи не розповідала, якою тернистою була її дорога тут, на рідній землі, – а вона таки була тернистою! Заздрість, інтриги, дріб'язковість, зради, бридкенькі "брошурки" з "одкровеннями", боягузтво, наклепи – ці огидні "атрибути" примітивних і озлоблених середовищ не оминули і наближеного до пані Слави оточення, чим, зрозуміло, не могли не скористатися вишколені "фахівці" із трощення національних структур. Переконана, у пані Слави від того залишилися шрами на серці, які вкоротили їй віку. Проте жодного разу вона не опускалася до з'ясування стосунків (і нам не радила).

На той дріб'язок, який щось шамотів, нашіптував, відбирав і паплюжив, вовтузився під її ногами, вона реагувала, як королева – "не помічала". Убогі духом, захланні, нікчемні люди виглядали нужденною мізерією на тлі її гідної постави.

Пишу про це з болем. Утім, гадаю, пані Слава найменше хотіла б, аби її долю сприймали як шлях мучениці. Принаймні, вона зустріла б таке трактування з гумором. Їй випало жити в час великих випробувань, поруч з видатними людьми, лицарями честі, і вона була однією з них.

Пасіонаріями свободи називав українських націоналістів Джохар Дудаєв, Президент Чечні, який впав на полі бою, так і не реалізувавши свою давню мрію про зустріч зі Славою Стецько, з якою мав лише телефонне знайомство, а зустрічалася з пані Славою тут, у Києві, його дружина Алла.

Оту пасіонарність принесла із собою в Україну Слава Стецько, коли вперше, по 47 роках еміграції, в червні 1991 року прибула на рідну землю. Її візит був напівлегальний, ризикований. Вона приурочила його до визначної події – 50-ліття Акта про відновлення Української держави, який був проголошений у Львові 30 червня 1941 року. Українське Державне Правління тоді очолив Ярослав Стецько. Тож участь Слави Стецько в урочистостях з нагоди 50-ліття Акта Державотворення мав великий резонанс не лише у Львові, в Україні, а й у тоді ще союзних республіках, оскільки про її візит повідомило, звісно, з відповідними коментарями, центральне московське телебачення. Львів вирував багатолюдними мітингами, люди жили надією, вірили, що дуже скоро самостійну Україну буде відновлено, і цю віру зміцнила в них Слава Стецько. Треба було чути багатотисячне "Слава!", коли вона вийшла до трибуни віча на площі Ринок, на одному з будинків якого відкривали меморіальну дошку, того будинку, з балкона якого 30 червня 1941 року Ярослав Стецько проголосив Акт про відновлення Української держави.

Під час перебування у Львові Слава Стецько дала прес-конференцію для журналістів, на якій тема діяльності Антибольшевицького Блоку Народів була однією з провідних. Тоді ж мені пощастило взяти інтерв'ю в пані Слави, під час якого звучала вражаюча розповідь про героїв, які присвятили себе боротьбі за свободу, про незнищенність національного духу, характеру, який ніколи в людині не вмирає.

Слава СТЕЦЬКО

Слава Стецько гуртувала навколо себе прихильників, вибирала однодумців для майбутньої співпраці. Власне, її візит в Україну в червні 1991 року можна вважати початком відродження АБН на рідних землях. Наступив новий етап його діяльности, який потребував нових підходів з урахуванням особливостей посткомуністичної доби.

20–21 листопада 1992 року в Торонто відбувся Конгрес АБН, на якому з концептуальною доповіддю виступила Слава Стецько. Вона, зокрема, наголосила, що АБН сприяє національному визволенню народів, які ще залишилися у складі російської імперії та під комуністичною системою в деяких регіонах світу; закріпленню внутрішньому й на міжнародній арені самостійності відновлених держав поневолених народів і їхньому державному будівництву.

Учасники Конгресу у Торонто перейменували АБН на Асамблею Блоку Народів Європи та Азії за свободу і незалежність. Вони дочасно сподівалися, що большевицька імперія – СССР розпалася назавжди, а більшовизм, як ідеологія і спосіб мислення, спочив у бозі. Цю точку зору категорично було заперечено на основі фактів на Конференції АБН, що відбулася у Києві 20–21 листопада 1993 року і була присвячена 50-літтю Першої Конференції поневолених народів. Це була перша за півстоліття Конференція АБН на рідних землях. У ній взяли участь понад 600 делегатів – представники народів-засновників АБН: українці, грузини, чеченці, вірмени, азербайджанці, литовці, білоруси, посланці української східної діаспори, які стверджували, що більшовизм у видозміненій формі продовжує існувати на 1/6 нашої планети й намагається взяти реванш, аби реанімувати імперію. За їхньою пропозицією АБН було повернуто первісну назву – Антибольшевицький Блок Народів.

З доповіддю "АБН: 50 років боротьби" виступила президент АБН Слава Стецько. Доповідь "Перша Конференція поневолених народів Європи та Азії" виголосив її учасник Петро Дужий, який наголосив, що створений півстоліття тому спільний фронт боротьби проти комуно-імперського насилля є актуальним і сьогодні. Його твердження стало ще очевиднішим, коли з трибуни прозвучали промови делегатів від новопосталих незалежних держав, проти яких Москва спровокувала збройні конфлікти. Депутат грузинського парламенту Ґеорґій Гулбані виступив з доповіддю "Третя спроба Росії анексувати Грузію", в якій виклав конкретні факти брутального втручання Москви у внутрішні справи Грузії, а згодом – і збройної інтервенції проти молодої держави. Президент Грузії Звіад Гамсахурдія та парламент в січні 1992 р. змушені тимчасово емігрувати в Чеченію. Восени 1993 року законні органи державної влади повернулись в Грузію. Національна гвардія практично не зустріла опору, народ вітав З. Гамсахурдія, відстань до Тбілісі щодня ставала коротшою. І тоді ставленик Москви Е.Шеварднадзе заявив, що Грузія приєднається до СНД, і попросив у Кремля військову допомогу. Росія розпочала агресію проти грузинського народу. Невзабарі після Конгресу, 31 грудня 1993 року, Звіад Гамсахурдія загинув на території Західної Грузії. Лише через півтора місяці його тіло змогли перевезти в Грозний, де й поховали. Автор цих рядків від імені АБН віддала шану З. Гамсахурдія, виступивши на траурному мітингу в день його похорон 23 лютого 1994 року.

Небезпека збройного вторгнення російських військ нависла і над Чеченською Республікою Ічкерія. Про це говорив її делегат, член чеченського парламенту Мате Ціхасешвілі, який привітав учасників Конференції АБН від імені Президента Чечені Джохара Дудаєва. Мине рік, і Росія, застосовуючи тактику випаленої землі, розпочне військову агресію проти Чечені. А тоді, в Києві, делегати Конференції АБН заявили, що вони, від імені своїх народів, визнають незалежність Ічкерії, і звернулися до країн вільного світу визнати ЧРІ як незалежну державу. "Необільшовизм у Таджикистані" – доповідь лідера Демпартії Таджикистану, професора Абдунабі Сатторзаде була присвячена реальним подіям на його батьківщині, де в травні 1992 року промосковська партноменклатура розпочала війну проти власного народу.

Про імперські зазіхання Москви говорили й інші учасники Конференції – Етибар Теймуров (Азербайджан), Марійонас Юсевічус (Литва), Ольга Пархоменко (Вірменія), Ганна Чир (Казахстан).

Багато делегатів прибули до Києва "з передової", де вирішувалася доля їхніх народів і цілком очевидною була реальна політика Кремля – імперська, агресивна, людиноненависницька. Протистояти їй могли об'єднані сили народів. Що й відображено в резолюції Конференції АБН.

Наступне, після київського, засідання Комітету АБН на рідних землях було вирішено провести в Грозному – на запрошення представників Чеченської республіки. Конференція ухвалила резолюцію з питань подальшої дії АБН, Заклик до вільних народів світу, Звернення до народів Східної Європи та Азії, що борються проти російського імперіалізму та комунізму, а також Звернення до Організації Об'єднаних націй щодо порушення прав людини в Грузії, перебування російських військ на території Грузії й Таджикистану та їхньої участи в збройних конфліктах, Звернення до урядів і парламентів держав вільного світу із закликом визнати незалежність Чеченської Республіки Ічкерія.

Конференція АБН викликала велике зацікавлення українського політикуму та преси. Зокрема, перед її учасниками виступив голова Народного Руху України В'ячеслав Чорновіл. А на прес-конференції, яку провели для журналістів Слава Стецько та новообрані члени Комітету АБН на рідних землях, яблуку ніде було впасти.

Тим часом події на теренах, які охоплював своєю діяльністю Комітет АБН, розвивалися дуже стрімко і – тривожно. За загадкових обставин загинув Президент Грузії Звіад Гамсахурдія, регулярні частини російської армії, в тому числі – морська піхота Чорноморського флоту, який на той час ще перебував під керівництвом президентів України і Російської Федерації, потопили в крові грузинський рух опору. Зрозуміло, що російська сторона не зверталася за дозволом до українського Президента, щоб направити морську піхоту ЧФ на війну в Грузію. Проте сам факт участі військового підрозділу, який формально підпорядковувався і Україні, в збройному нападі на незалежну, братню нам країну, кидав тінь на нашу державу. Комітет АБН звернувся з заявою до Президента і парламенту України про недопустимість участі військовослужбовців – громадян України у війнах на території чужих держав.

А в Грузії лютували Шеварднадзе та його опричники. Вони запроторили в тюрми соратників Звіада Гамсахурдія, де їх піддавали нелюдським тортурам. Серед політв'язнів опинився член АБН, депутат грузинського парламенту Віктор Домуховський. Десятки заяв, протестів з приводу політичних репресій в Грузії від АБН Слава Стецько надсилала в міжнародні організації, зокрема в ООН, залучаючи до "грузинської справи" Світову Лігу Свободи, правозахисні організації, дипломатів, сенаторів – її контакти з державними мужами, політиками світового рівня були дуже широкими, і вона намагалася їх використати для благородного діла.

Київ

Далі буде.

Ольга ДУБОВИК

З КОГОРТИ ДОСТОЙНИХ УКРАЇНЦІВ

ВІН ЗАЛИШИВ УКРАЇНЦЯМ КЛЮЧІ ВІД ХРАМУ

"Неначе я і небеса –
то є одна жива істота…"
Микола Руденко

90-річчю унікальної, багатогранної людини – Миколи Руденка – було присвячене чергове засідання творчого об'єднання публіцистів Київської організації Національної спілки письменників України. Вже сама назва вечора, проведеного столичними публіцистами спільно з науковим товариством імені Сергія Подолинського (голова – професор, доктор економічних наук Володимир Шевчук), означувала висоту цієї особистості – "Виразник планетарної місії української культури".

Микола РУДЕНКО, Раїса РУДЕНКО, Зінаїда ГРИГОРЕНКО, Петро ГРИГОРЕНКО. 1970-ті роки.

Микола Руденко належить до когорти великих українців, тих, назвавши кого генієм, – не згрішиш проти правди. Та знову і знову запитаймо себе: чи багато знаємо про велетня думки, який жив поруч з нами до 1 квітня 2004 року?

Спогадами та міркуваннями про Миколу Дмитровича поділилися дружина Раїса Опанасівна Руденко, правозахисник Василь Овсієнко, професор Людмила Корнійчук, журналіст Володимир Цаповський, голова творчого об'єднання публіцистів, письменник і журналіст Михайло Сидоржевський, професор Володимир Шевчук, письменники Олександр Михайлюта, Олександр Дробаха тощо.

Він так і не здобув диплома про вищу освіту. І при цьому – поет, драматург, письменник, художник слова, мемуарист, мислитель-філософ, видатний правозахисник, космолог, економіст – ось неповний перелік площин самовиразу сина шахтаря Миколи Руденка. Родом він із села Юр'ївка на Луганщині. Батько рано загинув у шахті. Родина, де росли троє дітей, взялася господарювати на землі і всього за рік вже мала корову, коня та пару волів. Колективізація змусила все нажите віддати до колгоспу. Добре запам'ятався Миколі й голодний 1933 рік. У 8 років травмував ліве око, яке знову прозріло через... 63 роки. Віршувати почав ще в дитячі роки, після школи вступив до філфаку Київського університету, де судилося провчитися... два місяці. Руденко належав до когорти ідеалістів, романтиків, правдошукачів, тож, повіривши комуністичній агітації, рано вступив до партії. 1939 року опинився в армії, а 1941-го під Ленінградом розривна куля поранила кістки тазу і хребта. Лікарі не сподівалися, що Микола ходитиме. Він – зміг. Пройшов усю війну аж до 1946 року. Нагороджений орденами Червоної зірки, Вітчизняної війни 1 ступеня, шістьма медалями. 1947 року побачила світ перша збірка віршів Руденка "З походу", відтак автоматично став членом СПУ. Йому "світила" блискуча компартійна кар'єра, безхмарне майбутнє для себе та родини. Працював відповідальним секретарем видавництва "Радянський письменник", редактором журналу "Дніпро". Створив низку поетичних збірок, романів, повістей, як от "Вітер в обличчя", "Остання шабля", "Орлова балка", фантастичні романи "Чарівний бумеранг", "Слідами космічної катастрофи", поему про голод 1933 року – "Хрест".

Уперше пішов проти компартійної системи 1949 року, а з 1950-го вже не займав жодних посад, добровільно позбувшись і всіх привілеїв радянського істеблішменту. Після розвінчання культу особи Сталіна Микола Руденко почав ретельно вивчати марксизм і дійшов висновку, що то є помилкове у своїй основі вчення. Руденко посмів сперечатися з Марксом, виклавши власне бачення питання у філософських працях "Економічні монологи" (вийшла самвидавом 1975 року), "Енергія прогресу", романі "Формула Сонця". 1974 року за критику марксизму Миколу Руденка виключили з КПРС, а наступного року – з СПУ. Після цього він мусив продати авто, дачу та влаштуватися нічним сторожем. Уперше заарештований 18 квітня 1975 року за захист прав людини, в тому числі національних (амністований як учасник Другої світової). 1976 року його піддали примусовій психіатричній експертизі, і тільки дивовижна порядність лікарів завадила запроторенню до психіатрички (у ті роки подібна практика стосовно інакомислячих була дуже розповсюдженою).

Епохальна подія: 11 листопада 1976 року на московській квартирі академіка Сахарова після консультацій з однодумцями Микола Руденко провів прес-конференцію для іноземних журналістів, де оголосив про створення Української Гельсинської Групи. Того ж вечора Миколина квартира на другому поверсі у Пущі-Водиці закидали цеглою (такий собі "привіт" від КДБ). А Руденко невдовзі у декларації та меморандумі УГС опублікував відомості про голод-1933, репресії 30-х років, знищення УПА, переслідування шістдесятників, список політичних таборів та українських політв'язнів. Звісно, такого совєцький режим стерпіти не міг: 1977 року Руденка засудили на 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання за публіцистичні та художні твори, де автор "робить спробу зганьбити революційні завоювання радянського народу і його авангарду – комуністів".

За спеціальним розпорядженням Головліту УРСР 1978 року, були вилучені з бібліотек і торгівлі всі твори Миколи Руденка.

5 травня 1978 року дружина Раїса Руденко поруч з бібліотекою імені Леніна у Москві провела демонстрацію під гаслом "Звільніть мого чоловіка інваліда війни М.Руденка!". Після цього і вона опинилася у таборах Мордовії. Подружжя звільнили аж 1987 року. Оскільки повертатися їм було нікуди, бо квартиру влада конфіскувала, емігрували до Німеччини, а згодом до США. Руденко працював на радіостанціях "Свобода" і "Голос Америки". Очолив Українську Гельсінкську Спілку. 1990 року обраний дійсним членом Української вільної академії наук (США). У вересні 1990 року Микола Дмитрович повернувся в Україну. Був реабілітований та відновлений у громадянстві. 1991 року осліп і на праве око, та раптом прозріло його ліве око, що не бачило 63 роки. 1993 року Миколі Руденку присуджена державна премія імені Тараса Шевченка за роман "Орлова балка". 1998 року вийшли головні праці життя мислителя – "Найбільше диво – життя. Спогади", "Енергія прогресу. Нариси з фізичної економії". А заповітом філософа називають працю " Глобалізація і Україна". Посмертною справедливістю є присудження Миколі Руденкові звання Герой України. Минулого літа Президент Віктор Ющенко своїм указом розпорядився створити оргкомітет з відзначення 90-річчя Миколи Руденка. Проте, як зазначив професор Володимир Шевчук, до нього увійшли майже всуціль самі чиновники – ані правозахисників, ані філософів.

Власне, розмова про Миколу Руденка у стінах Спілки письменників України не звелася до простих згадок та вихвалянь велета української думки. Так чи інакше, мова заходила про долю України, в тому числі в її світовому контексті. За резюме можна прийняти месидж Василя Овсієнка: "Потенціал нашого народу дуже великий. І ми переможемо ці тимчасові труднощі". А до ювілею Миколи Руденка слід принаймні перевидати його твори пристойним тиражем.

Президенту України
Януковичу В.Ф.
Прем'єр-міністру України
Азарову М.Я.

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

ФЕОДОСІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА "ПРОСВІТА"

Вікторе Федоровичу! Миколо Яновичу! Ваші передвиборчі обіцянки зокрема містили і заяву про об'єднання України. Боже Вам допоможи, як казали наші предки, але вже наступне кадрове рішення про призначення Дмитра Табачника на посаду міністра освіти і науки викликало вибух громадського протесту проти цієї особи. На найвищу посаду Храму Вічного і Доброго ви призначили відвертого українофоба, людину, які імпонують ідеї Гітлера, Геббельса, Сталіна. Ну як може стати міністром освіти в українському уряді українець єврейського походження, який любить Адольфа Гітлера більше, ніж українського президента? Його ж засміють за першої-ліпшої нагоди. А що смішне, то мертве.

У своїх історично-істеричних "наукових інтерпретаціях" Табачник доводив читачам, що демократ і романтик Віктор Ющенко гірший від А.Гітлера. Того Гітлера, з яким, певні, не може зрівнятися навіть Торквемада, який вигнав євреїв з Іспанії під час своєї інквізиції, того Гітлера, який влаштував всесвітній Голокост у ХХ сторіччі.

За часів свого перебування в обоймі вищої влади Табачник небезпідставно набув в усній народній творчості таких назвиськ, що обсипали його як цапа реп'яхами: "лже-Дмітрій", "сверхзвоновий полковник", "собачник", "дімократ", "кучмин псоріаз", "кишеньковий Геббельс", "клоун і конокрад". Зневажливі навіть останні слова вже однопартійця Б.Колеснікова: "Давайте поднимем вопрос об исключении этого дешевого клоуна Дмитрия Табачника... Казнокрад, не создавший в своей жизни никакого бизнеса. Как он вообще может судить? Что он вообще делать умеет, кроме того, как книги и картини из и так небогатых украинских музеев тырить?" Мабуть, це відносно серії гучних скандалів, пов'язаних із привласненням творів митецтв та історичних артефактів, де майоріло й прізвище Д.Табачника. А може Б.Колеснікову відомо більше, ніж широкому загалу?

Вікторе Федоровичу! Миколо Яновичу! Ви б порадили новопризначеному міністру освіти сходити у найближчу синагогу, щоб мудрий ребе розтлумачив сину Дімітрію, як поводитися у ситуації, коли в Україні молодь Харкова, Луганська, Криму, Донецька вчиться у Тернополі, Івано-Франківську, Львові, а рівненські, луцькі та Хмельницькі, чернівецькі дівчата та хлопці вийшли заміж та одружилися на стахановських, феодосійських, антрацитівських, євпаторійських парубках та дівчатах.

І женіть його в три шиї, бо табачниковщина – це вже діагноз.

У житті – як на довгій ниві, казали наші батьки. Життєві ситуації побрали феодосійських з львівськими і буковинськими, франківських з керченськими та судакськими, стахановських з хмельницькими, київських з одеськими юнаками і дівчатами. Пустили коріння, ростуть дерева, а на них гілочки – наші діти, онуки. Наші свати живуть у Полтаві і Сумах, Житомирі і Луцьку, ми пов'язані не тільки сімейно. Ми живемо в одному домі, ім'я якому – Україна. Не обділені Благодаттю Божою, вистачає й скрути. Але такі аморальні люди при владі, як Д.Табачник, не несуть спокою у наш український дім, українську сім'ю, а тільки посилюють неспокій. Маємо надію, що ви прислухаєтесь до ще одного міста та відправите лихо-міністра туди, куди Макар телят не ганяв.

В.Г.КОМАРОВА,
голова зборів;
члени феодосійської МО "Просвіта";
члени партії Конгрес Українських Націоналістів;
члени Української народної партії;
партії "Союз жінок України".

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08
e-mail: nacija@ukr.net
www.nacija.org.ua
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 5 000
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.